

**CODI DE BONES PRÀCTIQUES EN RECERCA,
FORMACIÓ PER A LA RECERCA, DESENVOLUPAMENT I
INNOVACIÓ DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI**

Índex

1. Introducció	1
2. Abast del Codi de Bones Pràctiques	1
3. Compromisos de difusió i aplicació	2
4. Objectius del Codi de Bones Pràctiques	2
5. Política de Qualitat de la recerca, formació per a la recerca, desenvolupament i innovació de la URV.	2
6. Continguts del Codi de Bones Pràctiques en RDI	3
6.1. <i>Principis bàsics que han de regir les activitats de RDI</i>	3
6.2. <i>Aspectes organitzatius de la recerca</i>	4
6.3. <i>Supervisió del personal investigador en formació</i>	5
6.4. <i>Protocols i mètodes</i>	6
6.5. <i>Instal·lacions, equips i materials per a la recerca</i>	7
6.6. <i>Registre, documentació, emmagatzematge, preservació, custòdia i cessió o ús compartit de dades, documents i materials biològic o químic resultat de la recerca</i>	8
6.7. <i>Publicació, difusió i explotació dels resultats de la recerca</i>	10
6.8. <i>Autoria i propietat intel·lectual</i>	10
6.9. <i>Projectes en col·laboració</i>	11
6.10. <i>Protecció de dades de caràcter personal</i>	12
6.11. <i>Seguretat, salut i protecció del medi ambient</i>	12
6.12. <i>Condicions particulars de la recerca amb éssers humans</i>	12
6.13. <i>Condicions particulars de la recerca amb animals d'experimentació</i>	13
7. Referències bibliogràfiques	14
8. Normativa relacionada	14
9. Legislació relacionada	14

1. Introducció

Segons el que estableix l'Estatut de la URV, la investigació constitueix una funció essencial de la Universitat com a fonament de la docència i mitjà per al progrés de la societat. La Universitat Rovira i Virgili impulsa l'avenç del coneixement mitjançant la formació d'investigadors i la investigació bàsica i aplicada, i afavoreix la transferència de coneixement i tecnologia a la societat i la innovació.

La [Política de Qualitat de la URV](#) defineix com un dels seus objectius prioritaris aconseguir una qualitat científica contrastada. Assolir uns excel·lents nivells de qualitat i de productivitat científica (R+D+I), que permetin contribuir significativament al progrés del coneixement i al desenvolupament territorial en tots els àmbits. Perseguir també un nivell competitiu a escala internacional, especialment en els àmbits de recerca prioritaris.

La URV ha de vetllar per la qualitat, rigor i eficiència de la seva recerca i per a garantir-ho, ha posat en funcionament diferents processos: mapa de grups de recerca, avaluació de la qualitat dels grups de recerca, implantació d'un sistema de gestió de la qualitat dels grups de recerca i centres d'innovació, contractes programa amb els departaments, els centres de recerca propis dels grups de recerca reconeguts, sistema de garantia de la qualitat del doctorat i la creació d'una Escola de Doctorat que impulsa la formació per a la recerca de qualitat en un context d'internacionalització.

A més, la URV ha de garantir que totes les activitats de RDI es portin a terme d'acord amb la legislació vigent i posant en pràctica un conjunt de bones pràctiques científiques. I amb aquest objectiu es defineix el Codi de Bones Pràctiques en recerca, formació per a la recerca, desenvolupament i innovació de la URV.

Definició de bones pràctiques:

Els anomenats "codis de bones pràctiques científiques (CBPC)¹" són conjunts de regles, recomanacions i compromisos per a ser observats pel personal científic, els centres de recerca, els organismes adjudicataris d'ajuts a la recerca i fins i tot les societats científiques, amb l'objectiu d'afavorir la qualitat de la recerca i prevenir problemes d'integritat. Els CBPC són instruments complementaris, no substitutius, del que ja disposen les normes legals vigents. En concret, els CBPC reuneixen i ratifiquen regles no escrites, però que tenen una tradició dins de la comunitat científica.

2. Abast del Codi de Bones Pràctiques

El Codi de Bones Pràctiques (a partir d'ara CPB) és d'aplicació a tot el personal docent i investigador de la URV, investigadors en formació, personal tècnic i administratiu que desenvolupi activitats de recerca, formació per a la recerca, desenvolupament i innovació de qualsevol mena en qualsevol àmbit de coneixement, o hi col·labori.

---

¹ Recomendaciones para la implantación de buenas prácticas científicas. Comité de Bioética de España (2011)

3. Compromisos de difusió i aplicació

Cal garantir que s'informa i es lliura el CPB a tota persona implicada en aquestes activitats, sigui a través de l'Escola de Postgrau (d'ara en endavant EPD) en el moment de la matrícula (màster i doctorat) o a través del Servei de Recursos Humans (SRH) o la Fundació URV (FURV) en el moment de la contractació del personal que passi a formar part dels col·lectius de PDI i PAS.

Els òrgans o unitats encarregats del lliurament del CPB al personal de nou ingrés ho registraran de la manera que s'estableixi per part de la URV.

El CPB es difondrà també de forma visible a través de la pàgina web de la URV i les pàgines web de les diferents estructures de recerca i formació per a la recerca.

El CPB és un instrument viu de regulació col·lectiva que s'ha de revisar periòdicament i garantir la seva aplicabilitat i vigència. Per això serà objecte de seguiment, revisió i actualització.

4. Objectius del CPB

- Millorar la qualitat, la productivitat i la competitivitat de la recerca que es desenvolupa en tots els àmbits
- Establir mecanismes per a garantir el compliment de la legalitat vigent i els principis d'eficiència en l'ús dels recursos i de responsabilitat social
- Impulsar l'adopció a tota la Universitat de les bones pràctiques de realització, gestió i comunicació de la recerca destacades en auditories i avaluacions externes
- Fomentar l'adquisició de bones pràctiques científiques des de l'etapa de formació dels investigadors

5. Política de Qualitat de la recerca, formació per a la recerca, desenvolupament i innovació de la URV.

La URV disposa d'un [Sistema de Gestió de la Qualitat de Recerca, Desenvolupament i Innovació \(SGQ d'R+D+i\)](#) certificat des de gener de 2008 conforme als requisits de la norma ISO 9001 de gestió de qualitat, i en el marc del qual treballen (2012) un conjunt de 21 grups de recerca i 5 Centres d'Innovació de la URV.

Dins aquest SGQ, els grups i centres dissenyen els seus processos per atendre les necessitats dels seus grups d'interès, per complir els requisits de la norma internacional ISO 9001; sense perdre de vista l'alineació de la seva política de qualitat amb la de la URV. Entenent com a grups d'interès, els investigadors, personal dels grups, empreses, institucions governamentals, Comunitat Europea i la societat en general.

Els punts principals de la Política de Qualitat de la Recerca, Desenvolupament i Innovació definida i aprovada dins aquest procés constitueixen ja un esbós de bones pràctiques en aquestes activitats:

Missió

generar coneixement i transferir-lo a la societat, a través del desenvolupament de línies d'investigació orientades a la millora de la seva posició competitiva en els diferents àmbits d'actuació.

Visió

desenvolupar una recerca de qualitat per tal d'aconseguir reconeixement i visibilitat internacional d'excel·lència dins dels seus àmbits d'investigació i el seu entorn socioeconòmic.

Valors

- **Orientació als grups d'interès:** Proporcionar formació als investigadors de la URV i d'altres universitats, així com prestar serveis de qualitat superior a empreses, institucions i altres organismes.
- **Participació:** Afavorir que tot el personal docent investigador de la URV s'incorpori a algun grup de recerca.
- **Millora contínua:** Establir una cultura de qualitat total a l'organització dels grups i altres estructures de recerca.
- **Eficiència:** Donar un servei eficient a tots els grups d'interès.
- **Compromís:** Treballar en equip, amb responsabilitat, mantenint presents els principis estratègics de la política científica de la URV.
- **Flexibilitat:** Donar respostes ràpides a les oportunitats i demandes de l'entorn.
- **Seguretat:** Vetllar per la seguretat de les persones que fan ús de les instal·lacions de la URV.
- **Innovació:** Visibilitat científica en continu progrés i recerca permanent de projectes en activitats necessàries en un futur.
- **Col·laboració:** Afavorir el treball conjunt entre els diferents grups de recerca, centres d'innovació i amb altres universitats i institucions a nivell nacional i internacional.

6. Continguts del CPB

6.1. Principis bàsics que han de regir les activitats de RDI

Tot el personal implicat en activitats d'RDI, incloent l'activitat formativa en aquests àmbits, s'ha de regir en el seu comportament pels principis de rigor, honestedat, responsabilitat, transparència, i confidencialitat.

Tal estableix a la [Carta Europea del Investigador](#), a la que la URV es va adherir per [acord del Consell de Govern](#) de 18 de desembre de 2008, els investigadors han d'observar les pràctiques ètiques reconegudes i els principis ètics fonamentals corresponents a les seves disciplines i les normes ètiques recollides als codis deontològics que els siguin d'aplicació.

Els investigadors han de fer tot el possible per garantir que la seva tasca sigui rellevant per a la societat i no dupliqui altra realitzada prèviament per altres. Han d'evitar qualsevol tipus de plagi i respectar la propietat intel·lectual i la propietat conjunta de dades quan la recerca es porti a terme en col·laboració. Els investigadors han de conèixer els objectius estratègics que regeixen el seu àmbit d'activitat i els mecanismes de finançament, i han de sol·licitar tots els permisos necessaris abans de començar la seva tasca o accedir als recursos proporcionats.

Els investigadors han de ser conscients del seu deure de retre comptes als organismes que els financen i al conjunt de la societat. A més, els investigadors finançats per fons públic són també responsables de l'ús eficaç dels diners dels contribuents. Han de respectar els principis de gestió financera correcta, transparent i eficaç i cooperar amb les auditories autoritzades.

Els investigadors han d'evitar els conflictes d'interès que puguin comprometre la validesa dels resultats de la seva recerca

6.2. Aspectes organitzatius de la recerca

- **Organització/lideratge dels grups i altres estructures de recerca**

Els grups i altres estructures de recerca de la URV han de disposar almenys d'un responsable que ostenti el lideratge i la representació pública. Els responsables de grups i altres estructures de recerca han de promoure un ambient de treball en què els seus membres puguin formar-se, desenvolupar les seves aptituds i en el que es fomenti l'intercanvi de coneixements i la consecució d'uns objectius de recerca comuns.

El personal dels grups i les estructures de recerca ha de participar activament en les activitats que es proposin i s'organitzin.

Els grups i estructures de recerca han de disposar d'una estructura organitzativa adequadament documentada en què quedin clarament indicades les línies d'autoritat i comunicació entre els seus membres, així com les seves responsabilitats envers les activitats de recerca.

Els responsables han de promoure la cooperació amb altres grups de recerca per afavorir l'intercanvi d'idees entre investigadors.

Els grups i estructures de recerca han de disposar d'uns objectius de qualitat, alineats amb els de la URV. Si ho consideren necessari, poden elaborar la seva política de qualitat pròpia, alineada amb la política de qualitat de la recerca, desenvolupament i innovació de la URV.

- **Planificació i seguiment de la formació continua en els grups de recerca**

El líder del grup o estructura de recerca o de formació en recerca, ha d'establir una sistemàtica per detectar les necessites i capacitats del personal involucrat en la recerca, en especial del que requereix una formació específica per desenvolupar la seva feina. Les activitats formatives, ja siguin cursos, seminaris, congressos o d'altre tipus, s'han de planificar, portar a terme i avaluar-ne la utilitat i els resultats.

- **Incorporacions i baixes de personal als grups, estructures i projectes de recerca**

Els responsables vetllaran perquè el nou personal que s'incorpori a un grup, estructura o projecte de recerca rebi informació i formació adequada sobre les normes d'ús de les instal·lacions i equips de recerca i les mesures de seguretat aplicables.

Quan un membre del grup, estructura o equip de projecte es doni de baixa, ha de lliurar per escrit un informe de fi d'activitat que inclogui les funcions i tasques que estava desenvolupant, l'estat en què es troben i la localització de la documentació relativa a la seva feina, així com qualsevol altre informació rellevant per a la continuïtat de la recerca que s'està desenvolupant.

6.3. Supervisió del personal investigador en formació

- Totes les persones que es vinculin a la Universitat Rovira i Virgili amb l'objectiu de realitzar formació en l'àmbit de la recerca tindran assignat personal supervisor.

En el cas d'investigadors en formació que estiguin cursant programes de doctorat, es portarà a terme un seguiment del procés formatiu segons el que estableix el Sistema Intern de Garantia de Qualitat (SIGQ) de la URV per als estudis de doctorat i el Reglament de l'Escola de Postgrau.Doctorat

- **El tutor o tutora de tesi** és el responsable de l'adequació de la formació i de l'activitat investigadora del doctorand. Ha de ser un doctor o doctora, amb acreditada experiència investigadora. És designat per la comissió acadèmica del programa de doctorat. La seva activitat ha de ser reconeguda al Pacte de Dedicació.

El nombre màxim de persones al càrrec d'un/a únic tutor/a ha de ser apropiat i compatible amb l'abast de les seves obligacions i compromisos

- **El director o directora de tesi** és el màxim responsable de la coherència i idoneïtat de les activitats de formació, del impacte i novetat en el seu camp de la temàtica de la tesi doctoral i de la guia en la planificació i la seva adequació, en el seu cas, a la d'altres projectes i activitats on s'inscriu el doctorand.

El director o directora de tesi serà designat per la comissió acadèmica entre doctors espanyols o estrangers amb experiència acreditada investigadora (investigador actiu de la URV o assimilat), amb independència de la universitat, centre o institució en que presti els seus serveis. Pot coincidir amb el tutor de tesi.

- El tutor ha d'establir els objectius i responsabilitzar-se del procés formatiu del personal en formació, donant-li suport i guiant-lo per tal que s'acompleixin els objectius formatius en la mitjana de temps prevista. També és responsable de proveir el personal científic en formació de les millors condicions possibles per al desenvolupament del seu projecte formatiu i la seva projecció científica futura
- Interaccionar personalment de forma regular amb el personal en formació tutoritzat per tal supervisar i garantir l'acompliment de les tasques encomanades i el progrés del procés formatiu.
- Propiciar la celebració periòdica de reunions entre les diferents agents implicats en el procés formatiu de l'investigador en formació per discutir l'avenç de les tasques científiques encomanades i contribuir a l'actualització científica i metodològica del personal en formació.
- Deixar constància escrita del seguiment del procés investigador i de formació del personal tutoritzat i garantir la comunicació i feed-back

sobre els resultats del seguiment amb el personal investigador en formació implicat.

- Vetllar pel compliment de les condicions laborals del personal investigador en formació i perquè les seves tasques es desenvolupin d'acord amb el que la URV té establert en matèria de prevenció de riscos laboral i protecció del medi ambient.
- Garantir la informació al personal investigador en formació sobre la legislació vigent que afecta a les institucions universitàries, a les activitats de recerca i a la pràctica científica

- **El personal en formació per a la recerca**

- El personal en formació per a la recerca té dret a una supervisió adequada per garantir el correcte desenvolupament del seu procés formatiu i la qualitat dels resultats que genera.
- El personal investigador en formació ha de disposar de la competència necessària per aportar a terme les tasques científiques encomanades.
- El personal en formació per a la recerca té la responsabilitat de complir les condicions del contracte o beca que el vincula a la URV, i seguir les indicacions i guies del/a tutor/a en relació al procés formatiu planificat i els objectius i terminis establerts.
- Quan el personal en formació per a la recerca finalitzi la seva etapa formativa o abandoni per qualsevol motiu, ha de lliurar un informe escrit de fi d'activitat en els termes descrits a l'apartat 5.2 d'aquest mateix document.

6.4. Protocols i mètodes

- **Protocol per escrit i sotmès a escrutini de tercers.**

Tota recerca ha d'estar prèviament formulada en un document per escrit (protocol o projecte de recerca). El document pot ser la memòria o proposta necessària per a la sol·licitud de finançament mitjançant una convocatòria pública. El document ha de contenir, com a mínim, una planificació del projecte amb els objectius i etapes a desenvolupar, els responsables implicats i els terminis. Si la planificació definida en la memòria del projecte o sol·licitud no és completa, caldrà definir el que resti en un altre suport documental.

Totes les metodologies i protocols emprats han de ser provenir de mètodes de referència, publicacions científiques, normes o estàndards que permetin garantir-ne la fiabilitat.

En cas que el projecte de recerca suposi el desenvolupament i/o posada a punt d'una nova metodologia o una variació d'una d'existent, el procés de posada a punt i validació de la nova metodologia formarà part del protocol o projecte de recerca i els investigadors hauran de disposar d'evidències que en demostrin la fiabilitat. Tots els procediments i metodologies utilitzades en un protocol de recerca han d'estar adequadament documentats per garantir la traçabilitat i repetitivitat dels resultats. Aquesta documentació ha de constar per escrit, com a mínim, en els resultats originals obtinguts pels investigadors, o bé en llibretes de laboratori adequadament registrades i controlades, procediments específics o en el propi projecte de recerca.

En cas que el protocol o projecte suposi la implicació directe o participació de persones o animals d'experimentació i l'ús de material d'origen embrionari humà, el seu contingut ha de comptar amb l'aprovació/autorització del Comitè Ètic d'Investigació Clínica (CEIC) o e l'Comitè Ètic d'Experimentació Animal (CEEA).

- **Desenvolupament i seguiment dels projectes de recerca.**

Els projectes s'executaran d'acord a la planificació. Els resultats, obtinguts així com les metodologies emprades quedaran registrats a les llibretes de laboratori, procediments normalitzats de treball o altres suports documentals.

Durant el desenvolupament dels projectes o protocols de recerca s'ha de portar a terme un seguiment per comprovar-ne l'avenç i l'adequada realització de les activitats planificades. Aquest seguiment ha de quedar registrat per escrit i ha de permetre posicionar temporalment el projecte, incloure un recull dels principals resultats obtinguts, així com les incidències o desviacions detectades fins al moment.

- **Ampliació o modificació del protocol**

Tota modificació que es faci respecte al disseny original del projecte s'ha de recollir per escrit en un protocol complementari, i quedarà subjecta als requisits fixats a les corresponents bases de la convocatòria de l'ajut, comunicant-se a l'organisme finançador segons la manera que s'estableixi en l'esmentada convocatòria.

- **Investigacions excepcionalment urgents**

Quan circumstàncies de seguretat o salut pública exigeixen l'establiment d'una recerca d'immediata iniciació, especialment quan s'implica a persones o animals d'experimentació, l'inici de les activitats ha de quedar igualment suportat per un protocol d'actuació, encara que sigui simplificat. Els protocols simplificats o efectuats de forma urgent, quan sigui possible, han de ser igualment revisats de forma externa i tramitats segons els procediments exigits en els protocols regulars.

6.5. Instal·lacions, equips i materials per a la recerca

- **Instal·lacions i equipament científic**

Els responsables de la recerca han de garantir que les instal·lacions, equipaments i materials emprats són adequats per portar a terme les activitats de recerca planificades, pel que fa a la seguretat de les persones que hi treballen, la preservació del medi ambient i la qualitat i fiabilitat dels resultats de la mateixa.

L'equipament científic ha d'estar identificat de manera que es garanteixi la traçabilitat dels resultats de la recerca. Els investigadors han de vetllar perquè tot l'equipament utilitzat en els projectes de recerca estigui sotmès a un adequat manteniment preventiu, per evitar un mal funcionament que pugui alterar els resultats de la recerca. I sotmès a una pauta de verificació del seu funcionament o calibració d'acord a les especificacions del fabricant i a l'ús que se li doni (rang de treball, freqüència d'ús, ...), per garantir la fiabilitat de les mesures proporcionades. Aquests plans de manteniment i verificació i/o calibració han d'estar elaborats respectant els principis bàsics d'eficiència, adequació a l'ús de l'equip i responsabilitat en l'ús dels recursos.

Tot el personal que ha d'utilitzar l'equipament científic ha de disposar de la formació i les instruccions adequades per a fer-lo servir de forma correcta. Quan sigui necessari, caldrà recollir aquestes instruccions en procediments normalitzats de treball, instruccions de treball, o recórrer als manuals d'ús.

- **Ús d'equipaments i instal·lacions alienes**

Tots els projectes o protocols de recerca que impliquin utilització d'instal·lacions i/o equips aliens requeriran l'aprovació prèvia del responsable del centre, institució, instal·lació o equip a utilitzar.

- **Equipament informàtic i TIC**

Els responsables han de vetllar pel bon funcionament i manteniment de l'equipament informàtic de que disposen els grups de recerca i altres estructures de recerca.; així com de preservar la integritat de la informació, respectant i seguint les normes d'ús establertes a la política de seguretat corporativa de la URV.

Cal garantir que la informació relacionada amb els projectes de recerca i els seus resultats està protegida i es recuperable. Per això es necessari realitzar de forma periòdica còpies de seguretat de la informació que es consideri crítica. En el cas que el projecte generi informació confidencial o d'ús restringit, el responsable del projecte ha de garantir la correcta gestió i protecció d'aquesta informació a través dels mecanismes que es considerin més adequats: restriccions d'accés, protecció dels documents, acords de confidencialitat, etc.

D'altra banda, tot el personal de recerca ha de fer un ús responsable de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) que la URV posa a la seva disposició per a dur a terme les seves tasques professionals. Per això aquest ús, basat en la confiança mútua i el respecte a la legislació vigent, ha de seguir les guies i recomanacions recollides a la Normativa d'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació de la URV.

- **Materials i productes**

Els materials i productes utilitzats en projectes de recerca tant si són reactius comercials com preparats de laboratori, mostres o residus han d'estar correctament identificats per garantir la traçabilitat dels resultats de la recerca, conservats en les condicions requerides i s'han d'utilitzar i eliminar si s'escau de forma es respectin les instruccions de seguretat i preservació del medi ambient especificades a les fitxes de producte, fitxes de seguretat, protocols de laboratori, manual de prevenció, procediments de treball o en altres documents de referència vigents.

6.6. Registre, documentació, emmagatzematge, preservació, custòdia i cessió o ús compartit de dades, documents i materials biològic o químic resultat de la recerca

- **Pla de recollida i conservació de les dades.** Tot projecte de recerca ha de preveure el sistema de recollida de dades, registres i material biològic o químic resultant de l'execució de la recerca, així com el pla per a la seva custòdia i conservació.

- **Registre de dades i de rectificacions.** Cal que es recullin sense excepció totes les dades resultants dels experiments u observacions de la recerca. Aquesta informació ha de quedar permanentment registrada en bases de dades, llibres de registre o qualsevol altre format pertinent, i en condicions de ser revisada per tercers. Els registres també inclouran els canvis, errors, resultats negatius, inesperats o discordants, així com la persona que els realitza u observa.
- **Conservació de les dades recollides.** Cal que es prevegin els mitjans i les infraestructures necessàries per tal de garantir una correcta custòdia i conservació de la diferent documentació i material biològic o químic resultant. En el cas de dades registrades en suport electrònic, s'inclourà un pla específic de còpies de seguretat i d'ubicació física d'aquestes.
- **Custòdia i accés de les dades recollides.** Totes les persones que formen part de l'equip de recerca han de poder accedir a la informació de les dades obtingudes i a la seva interpretació. La persona responsable de la recerca disposarà d'un registre únic dels diferents elements de recollida de dades (quaderns, bases de dades, etc.) i de custòdia de mostres, l'accés al qual ha d'estar en condicions de ser posat a disposició de tercers.
- **Propietat de les dades i mostres.** Tota la documentació primària (quaderns de recollida de dades, bases de dades, etc.) i el material biològic o químic obtingut en el curs d'una recerca, és propietat del grup o la estructura de recerca on està vinculada la persona responsable del projecte. El seu registre, emmagatzematge i custòdia és criteri i responsabilitat de la persona responsable del projecte. En el cas de canvi d'institució i, sempre que sigui necessari, la persona responsable del projecte podrà facilitar a la que canvia una fotocòpia de part o de la totalitat dels llibres de registre, còpia de la informació electrònica existent, fotocòpia dels quaderns de recollida de dades o bé parts alíquotades del material biològic o químic disponible. Quan el canvi afecti a la persona responsable de la recerca, aquest procés es realitzarà sota la responsabilitat i supervisió del responsable del grup o estructura de recerca.
- **Compartició de dades i mostres amb terceres persones.** Les dades i els materials resultants d'una recerca han de tenir la condició de públics i han d'estar en condicions de ser compartits per terceres persones, a excepció dels casos en els quals s'hagin establert restriccions derivades de la seva possible comercialització futura. La cessió exigirà el coneixement previ de l'ús que desitja fer-ne la persona sol·licitant, el coneixement de la sol·licitud per part de l'equip de recerca, un protocol de transferència amb l'aprovació de la persona responsable de la recerca, així com la disposició de la persona sol·licitant per tal de fer-se càrrec de les possibles despeses de producció i tramesa. La cessió podrà ser limitada per raons de disponibilitat, competitivitat o confidencialitat. El material o dades procedents de persones s'ha de compartir sense que en sigui possible la identificació dels subjectes font, en cas contrari, caldrà un consentiment específic de cessió per part de les persones donants.
- **Temps de conservació de dades i mostres.** Tota la informació primària i original, així com el material biològic o químic emmagatzemat com a resultat de qualsevol projecte de recerca ha de conservar-se, com a mínim, durant 10 anys a partir de la primera publicació dels resultats, exceptuant aquells casos en els quals la llei permeti períodes més curts o exigeixi períodes més llargs. Si el centre ho permet, la informació i el material primari podran quedar emmagatzemats durant períodes més perllongats i el

seu destí requerirà sempre l'aprovació de la persona responsable de la recerca.

6.7. Publicació, difusió i explotació dels resultats de la recerca

Les conclusions dels projectes de recerca han de ser tan objectives com sigui possible, evitant fer valoracions personals, especialment en els temes sensibles des del punt de vista social o mediambiental. Els resultats de la recerca científica cal que siguin sempre objecte d'escrutini per part d'homòlegs.

Es seguirà la política de comunicació de la URV en la difusió dels resultats, i caldrà la autorització de l'entitat o empresa peticionària quan la recerca es desenvolupi en el marc de projectes de recerca patrocinats per la indústria (sanitària, alimentària) o altres entitats amb finalitat de lucre.

Se seguiran les normes de confidencialitat i de propietat intel·lectual i industrial de la URV. Si els resultats obtinguts en una recerca són susceptible de ser protegits pel seu interès comercial, la persona responsable del projecte de recerca té l'obligació de comunicar-ho a la Universitat i gestionar la publicació dels resultats en revistes científiques tenint en compte aquesta possibilitat.

6.8. Autoria i propietat intel·lectual

• Condició d'autor.

Per poder tenir la condició plena d'autor d'un treball publicat és necessari:

- a) haver contribuït de manera substancial a la concepció i el disseny o a l'anàlisi i interpretació de les dades,
- b) haver contribuït a la preparació del document resultant, i
- c) ser capaç de presentar en detall la contribució personal en la recerca i de discutir els aspectes principals del conjunt d'aquesta recerca.

Qualsevol persona que hagi col·laborat en el treball d'alguna altra manera ha de ser reconeguda en l'apartat d'agraïments.

Tots els investigadors han de fer constar clarament en els treballs que publiquin la seva pertinença a la Universitat. En el cas d'investigadors adscrits a altres estructures de recerca (instituts, centres de recerca, centres tecnològics, observatoris, etc.), aquesta filiació a la Universitat ha de quedar també clarament identificada.

En tots els treballs publicats cal incloure explícitament els comitès ètics independents que han supervisat el protocol de recerca, així com el detall de les subvencions, ajuts, patrocinis rebuts, tant de fonts públiques com privades. En el cas que s'hagin utilitzat serveis de suport a la recerca de la Universitat aquesta circumstància també hi haurà de quedar reflectida, indicant el servei utilitzat.

Els investigadors han d'estar assabentats de la política de la Universitat respecte a la protecció de la propietat intel·lectual i promoció de la valorització i comercialització dels resultats de la recerca.

• Indicació de l'autoria en informes.

L'edició de memòries, informes de treball o tècnics o de qualsevol altre escrit adreçat a tercers sempre ha d'incloure la relació de les persones autores de la recerca, el centre o centres del qual depenen i les subvencions rebudes, en els mateixos termes que si es tractés d'una publicació científica o una patent.

- **Ordre de l'autoria.**

Com a regla general, l'ordre de la signatura de les persones autores en publicacions científiques serà el següent:

- a) la primera persona autora és la que ha fet l'esforç més important en la recerca i ha preparat el primer esborrany de l'article
- b) la persona sènior que dirigeix i/o té l'última responsabilitat en el protocol de recerca és el darrer autor/a
- c) la resta de persones autores poden aparèixer ordenades per ordre d'importància i, en segons quins casos, per ordre alfabètic. La persona autora que es fa càrrec de la correspondència és la que té la responsabilitat principal en tot el procés editorial, així com en les interaccions futures que es derivin de la publicació del treball.

- **Autoria principal compartida.**

Quan en un treball, dos o més autors/es hagin dedicat el mateix esforç i compartit la labor principal de la preparació del manuscrit, tindran la mateixa consideració de primers autors/es. Aquesta circumstància quedarà explícita en la publicació de l'original. També es pot aplicar el mateix criteri en el cas dels autors/es intermedis i sènior.

- **Indicacions per a la filiació**

Per tal de garantir la visibilitat dels autors/es, departaments, centres, instituts de recerca i la pròpia Universitat a nivell nacional i internacional i facilitar la recuperació de les publicacions i de les cites de què han estat objecte, el personal investigador ha de conèixer i complir la normativa sobre el Nom Bibliogràfic Únic (NBU) – Filiació URV (acord de la Comissió d'Investigació i Transferència de 29 d'octubre de 2009, informat a Consell de Govern de 5 de novembre de 2009) a l'hora de triar una forma normalitzada del seu nom personal i filiació institucional.

Pel que fa a les edicions, els investigadors han de conèixer i respectar el que estableix la Normativa d'Edició de la URV (Junta de Govern de 20 de desembre de 2000). I en totes les edicions en les quals aparegui com a editor o coeditor la nostra universitat es tindrà en compte el que estableix el Manual bàsic de normes gràfiques (1994) a fi que el logotip i els tipus gràfics siguin els correctes.

6.9. Projectes en col·laboració

La realització de qualsevol projectes de recerca, desenvolupament i innovació amb altres universitats i entitats públiques o privades, amb independència de la branca del coneixement en què es dugui a terme, requereix l'elaboració prèvia del corresponent contracte de R+D+I de col·laboració, a l'empara de l'article 83 de la Llei orgànica 6/2001, d'universitats. La Fundació URV (FURV) és la institució encarregada de formalitzar del contracte esmentat.

El règim de titularitat dels drets sobre els resultats que s'obtinguin en el marc de l'execució del contracte de R+D+I, així com la distribució dels corresponents drets d'exploatació que se'n derivin, s'han de preveure al contracte esmentat.

En tot cas, s'han de respectar els drets que li puguin correspondre a la URV en virtut de la Normativa sobre propietat industrial i intel·lectual.

6.10. Protecció de dades de caràcter personal

En el desenvolupament de la seva activitat, els investigadors han d'adoptar les mesures necessàries per al compliment de la normativa aplicable en matèria de protecció de dades i de confidencialitat.

Tot projecte de recerca que impliqui la utilització de fitxers informàtics institucionals o l'elaboració de bases de dades amb informació relativa a persones, haurà de garantir l'anonimat de les persones participants i s'haurà de sotmetre a la normativa vigent sobre registres de bases de dades.

6.11. Seguretat, salut i protecció del medi ambient

En el desenvolupament de la seva activitat, els investigadors han de seguir en tot moment pràctiques de treball segures d'acord a la normativa aplicable. Han de conèixer i aplicar les mesures de prevenció de riscos laborals i l'aplicació dels procediments establerts al Manual de Prevenció de la URV, així com les mesures de protecció del medi ambient de la URV i vetllar perquè el personal al seu càrrec compleixi amb aquestes pràctiques.

Tot el personal implicat en tasques de recerca ha de gaudir de la informació i de la protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en el seu treball (citar Manual de prevenció o normativa aplicable corresponent). I ha de conèixer les normes de seguretat del seu centre de treball i fer un ús adequat dels recursos, mitjans, instal·lacions i serveis que la Universitat posa al seu abast.

Els responsables dels grups i altres estructures de recerca han de garantir al seu personal que les infraestructures aconsegueixen els requisits i que es disposen les autoritzacions pertinents per tal de realitzar qualsevol pràctica científica que estigui subjecta a regulacions específiques. A més dels processos que regulen la recerca amb éssers humans, els responsables dels grups i altres estructures de recerca atendran els requisits que s'exigeixen per a l'ús, exposició i emmagatzematge de material radioactiu, organismes genèticament modificats i qualsevol altre agent biològic potencialment perillós.

6.12. Condicions particulars de la recerca amb éssers humans

Tots els projectes de recerca amb humans o que emprin mostres biològiques d'origen humà i els assaigs clínics han de sol·licitar i obtenir l'informe favorable del Comitè Ètic d'Investigació Clínica (CEIC) corresponent:

- Comitè Ètic d'Investigació Clínica (CEIC) de l'Hospital Universitari Santa Joan de Reus (web)
- Comitè Ètic d'Investigació Clínica de l'Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII

En el cas de projectes de recerca amb malalts, les persones de l'equip de recerca que no siguin responsables del tractament clínic dels participants, hauran de col·laborar i no interferir en cap qüestió determinada pel personal mèdic responsable.

Eliminado: ¶

Els investigadors han de conèixer i complir les recomanacions de la [Carta Europea de l'Investigador \(UE, 2005\)](#)

Els investigadors han d'informar als participants als estudis i han de sol·licitar i obtenir el consentiment informat exprés de les persones que es vulgui incloure en un projecte de recerca —o dels seus responsables/representants, si és el cas— o bé que cedeixin mostres biològiques, fent-hi constar la informació sobre el propòsit i la durada del projecte, els beneficis que se n'esperen (bé pel mateix subjecte, bé per altres), els riscos o molèsties que es prevegin, els criteris d'exclusió/inclusió en el projecte i la metodologia i els criteris de finalització del projecte. En el cas que el consentiment informat sigui sols oral, s'haurà de justificar per què no s'ha signat.

Els investigadors han d'adquirir el compromís explícit de guardar la deguda confidencialitat de tot allò que es pugui conèixer de les persones que participin en un projecte d'acord amb el que estableix la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal ([Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal](#)).

Amb caràcter general, cal garantir l'anonimat de les persones participants, tant durant la realització del projecte com en l'enregistrament i la conservació de les dades obtingudes. Atès que en recerca clínica el procés d'obtenció de dades és complex i no sempre es pot repetir, l'equip de recerca prestarà una especial atenció a la qualitat de la recollida i al procediment de custòdia de les dades.

Els investigadors han d'adquirir el compromís explícit de no traspasar dades o mostres biològiques a altres projectes o altres investigadors sense l'autorització dels cedents o del comitè d'ètica d'investigació corresponent.

Els investigadors han d'especificar, si s'escau, la compensació econòmica que rebran els subjectes participants en el projecte.

En cas que en un projecte es prevegi la participació d'estudiants, caldrà garantir que hi són inclosos de manera lliure, i es prendran mesures per evitar conseqüències adverses per als que declinin prendre-hi part o decideixin retirar-se'n.

Els projectes de recerca que impliquin ús d'instal·lacions específiques com la Sala de Dissecció portaran per escrit les indicacions concretes si són diferents de les establertes i complimentaran la documentació requerida per aquestes unitats

6.13. Condicions particulars de la recerca amb animals d'experimentació

Tot projecte de recerca i totes les activitats de recerca que impliquin l'experimentació amb animals s'hauran de portar a terme d'acord a la legislació específica vigent i hauran de comptar amb l'aprovació del Comitè Ètic d'Experimentació Animal (CEA) de la Universitat Rovira i Virgili.

Els projectes de recerca que impliquin ús d'instal·lacions específiques com l'Estabulari portaran per escrit les indicacions concretes si són diferents de les establertes i complimentaran la documentació requerida per aquestes unitats. El personal que participi en activitats de recerca amb animals per a experimentació i altres finalitats científiques haurà de disposar de l'acreditació corresponent per part de la Generalitat de Catalunya.

7. Referències bibliogràfiques

- [Recomendaciones del Comité de Bioética de España con relación al impulso e implantación de buenas prácticas científicas en España](#) (2011)
- [Codi de Bones Pràctiques Científiques del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona PRBB](#) (2007)
- [Codi de bones pràctiques en recerca de la Universitat de Barcelona](#) (2010)
- [Código de Buenas Prácticas Científicas del Comité de Bioética y Bienestar Animal del Instituto de Salud Carlos III](#) (ISCIII) (2009)
- [Carta europea del investigador](#). Código de conducta para la contratación de investigadores. EUROPEAN COMMISSION. Directorate-General for Research. Directorate The human factor, mobility and Marie Curie activities (2005)
- Proposta d'adaptació de l'Escola de Postgrau i Doctorat de la Universitat Rovira i Virgili al RD 99/2011
- Requisitos de uniformidad para manuscritos presentados a revistas biomédicas. [Normas de Vancouver](#) (actualitzat 2006)
- [10 Principis de Salzburg](#) sobre els doctorats a les universitats

8. Normativa relacionada

- [Estatut de la URV](#) (Aprovat Claustre 9 abril 2003)
- [Política de Qualitat de la URV](#)
- [Política de Qualitat de la Recerca, Desenvolupament i Innovació](#) (2007)
- [Normativa sobre propietat industrial i intel·lectual de la Universitat Rovira i Virgili](#) (Aprovada CdG 30 abril 2009)
- [Normativa de bones pràctiques en la realització de treballs de transferència i prestació de serveis a la URV](#) (Aprovada CdG 10 juliol 2003)
- [Reglament de publicacions de la URV](#)
- [Normativa d'edició de la URV](#) (Aprovada per JdG el 20 de desembre de 2000)
- [Línies essencials de la política científica a la URV](#) (Aprovada JdG 18 febrer 1999)
- [Model d'Assegurament de la Qualitat de la Docència de la URV](#) (adaptació als estudis de doctorat, 2008)
- [Manual del Sistema de Gestió de la Prevenció de riscos laborals de la URV](#) (Aprovat CdG 9 abril 2002)

9. Legislació relacionada

- [Llei 36/1991, de 30 de desembre, de creació de la Universitat Rovira i Virgili.](#)
- [Reial decret Legislatiu 1/1996, de 12 d'abril](#), pel qual s'aprova el text refós de la Llei de propietat intel·lectual i es regularitzen, s'aclareixen i s'harmonitzen les disposicions legals vigents sobre la matèria per a obres susceptibles de protecció per drets de propietat intel·lectual
- [Llei 11/1986, de 20 de març, de patents, per a invencions susceptibles de protecció per drets de propietat industrial](#)
- [Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal.](#)
- [Ley 31/1995, de 8 de noviembre, de Prevención de Riesgos Laborales.](#) Modificada per la Ley 50/1998, Ley 39/1999, Real Decreto Legislativo 5/2000 i Ley 54/2003
- [Ley 14/2011, de 1 de junio, de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación.](#)
- [Ley 14/2007, de 3 de julio, de Investigación biomédica](#)
- Real Decreto 99/2011, de 28 de enero, por el que se regulan las enseñanzas oficiales de doctorado.